

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DBF-WFSN.055.2.2026.EPZ
Warszawa, 02 czerwca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 17033

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Poseł na Sejm RP, Pani Marty Stożek *w sprawie adekwatności modelu finansowania publicznych uczelni zawodowych oraz systemowego monitorowania skutków tego modelu dla dostępności studiów.*

Szanowna Pani Poseł,

w odpowiedzi na pytania o adekwatność modelu finansowania publicznych uczelni zawodowych oraz systemowego monitorowania skutków tego modelu dla dostępności studiów, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie warto zaznaczyć, że publiczne uczelnie zawodowe mają możliwość zgłaszania postulatów dotyczących modelu finansowania zarówno jako szeroko rozumiane środowisko akademickie, jak również poprzez organizację przedstawicielską, jaką jest Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych (KRePUZ). Podkreślenia wymaga fakt, że obecna kultura dialogu między Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a środowiskiem akademickim powoduje, że każde sygnalizowane przez podmioty szkolnictwa wyższego i nauki uwagi lub propozycje wprowadzenia zmian np. w modelu finansowania, nie pozostają bez odpowiedzi ze strony ministerstwa.

Obecny sposób dystrybucji środków subwencji został również wypracowany w dialogu ze środowiskiem akademickim, a analizy jego funkcjonowania są prowadzone na bieżąco m.in. na cyklicznych spotkaniach z władzami uczelni, w tym rektorami oraz kanclerzami i kwestorami uczelni zrzeszonych w ramach KRePUZ.

Należy jednak podkreślić, że kwestie analiz prowadzenia kierunków wymagających utrzymania odpowiednich relacji kadry do studentów i spełnienia wymagań projakościowych, czy ich wpływu na geograficzne rozmieszczenie oferty dydaktycznej publicznych uczelni zawodowych, wykraczają poza kwestie standardowego finansowania działalności bieżącej. Podział środków musi bowiem opierać się na parametrach zobiektywizowanych i mierzalnych, charakterystycznych dla całej grupy publicznych uczelni zawodowych, a nie wybranych elementów realizowanych w ramach zindywidualizowanej dla regionu oferty dydaktycznej.

Niemniej dostrzegając znaczenie publicznych uczelni zawodowych dla rozwoju regionów od początku wprowadzono dla nich mechanizmy wspierające w podstawowym źródle finansowania jakim jest subwencja. Zróżnicowanie podmiotów pod względem roli jaką pełnią w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki zostało odzwierciedlone w odmiennych algorytmach podziału subwencji. Zgodnie z tym, środki dla publicznych uczelni zawodowych dzielone są według odrębnego algorytmu, dostosowanego do specyfiki tej grupy, którego wzór został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 305, z późn. zm.), dalej: „rozporządzenie”. Co więcej, uczelnie te nie konkurują o środki subwencji z publicznymi uczelniami akademickimi, korzystając z odrębnej kwoty podlegającej podziałowi w ramach tej grupy uczelni. Obecnie nie toczą się prace legislacyjne w zakresie zmiany formuły algorytmicznej. Należy podkreślić, że w miarę możliwości budżetowych Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje do publicznych uczelni zawodowych dodatkowe środki w ramach zwiększeń subwencji. Uczelnie mogą starać się również o dodatkowe środki np. granty, m.in. z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju czy Narodowego Centrum Nauki, jak również o środki pochodzące z funduszy strukturalnych UE.

W nawiązaniu do pytania o skutki niżu demograficznego i związanych z tym ewentualnych planów przekształceniowych dotyczących uczelni zawodowych należy wskazać, że ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN”, przewiduje możliwość konsolidacji uczelni. Zgodnie z art. 35 ust. 3 ustawy PSWN, uczelnia publiczna może być utworzona w wyniku połączenia uczelni publicznych, instytutów badawczych lub instytutów PAN. Uczelnia publiczna może być również włączona do innej uczelni publicznej, która w tym przypadku, zgodnie z art. 35 ust. 9 ustawy PSWN, wstępuje w prawa i obowiązki uczelni włączanej. Należy jednak wyraźnie wskazać, że decyzja w zakresie dokonania przekształceń polegających na połączeniu lub włączeniu należy do uczelni, jednak rozporządzenie przewiduje specjalne rozwiązania w zakresie finansowania mogące stanowić zachętę do takiego działania. Zgodnie bowiem z § 7 ust. 1 rozporządzenia, jeżeli wysokość subwencji obliczona według algorytmu określonego w załączniku nr 1 albo 2 do rozporządzenia, w roku przypadającym po roku połączenia uczelni publicznych lub włączenia uczelni publicznej do innej uczelni publicznej będzie niższa niż 110 % sumy subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego przyznanych uczelniom publicznym odpowiednio w roku połączenia albo w roku włączenia, w warunkach porównywalnych, minister, przyznając nadzorowanej uczelni publicznej subwencję, uzupełnia kwotę tej subwencji do wysokości stanowiącej 110 % sumy tych subwencji, które przyznano uczelniom publicznym odpowiednio w roku połączenia albo w roku włączenia, w warunkach porównywalnych.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że wspomniane w pytaniu zjawisko niżu demograficznego wpływające na liczbę studentów dotyczy wszystkich uczelni, w związku z tym jest to problem systemowy, dotyczący nie tylko publicznych uczelni zawodowych. Obecnie trwają prace nad zmianą polityki naukowej państwa – z dniem 17 września 2025 r. powołany został Zespół do spraw aktualizacji polityki naukowej państwa. W toku prac nad zmianą tego strategicznego dokumentu będą omawiane nowe wyzwania dla systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w tym demograficzne.

W odpowiedzi na pytanie o uwzględnianie w obowiązującym modelu finansowania różnicy kosztów między kierunkami studiów należy wskazać na rolę współczynników prowadzenia

kształcenia na studiach stacjonarnych oraz prowadzenia działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach naukowych lub dyscyplinach artystycznych, których wysokość określona została w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 stycznia 2019 r. w sprawie współczynników kosztochłonności (Dz.U. z 2024 r. poz. 1553), dalej: „rozporządzenie o kosztochłonności”.

Wartości współczynników kosztochłonności przypisane poszczególnym dyscyplinom mają m.in. wpływ na wysokość subwencji ustalonej na dany rok budżetowy dla poszczególnych podmiotów nauki i szkolnictwa wyższego, na podstawie przepisów rozporządzenia. W przypadku publicznych uczelni zawodowych nadzorowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w składniku studenckim algorytmu podziału subwencji uwzględniane są dane o liczbie studentów studiów stacjonarnych w podziale na kierunki kształcenia, którym przypisane są odpowiednie współczynniki kosztochłonności. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że zgodnie z rozporządzeniem o kosztochłonności, wspomniane współczynniki ustalane są na podstawie przyporządkowania przez poszczególne uczelnie kierunku studiów do dyscyplin naukowych lub artystycznych, w których zgodnie z programem studiów uzyskiwane są efekty uczenia się. Współczynniki kosztochłonności określone w załączniku nr 1 rozporządzenia o kosztochłonności wpływają zatem na udział danej uczelni w składniku studenckim, a tym samym wysokość przyznanej subwencji. Dodatkowo, w przypadku uczelni zawodowych prowadzących kształcenie na kierunkach praktycznych wartość współczynnika kosztochłonności podwyższa się o 0,375.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące prowadzenia systemowego monitoringu przypadków ograniczania przez publiczne uczelnie zawodowe naboru, wygaszania kierunków lub likwidacji filii z przyczyn finansowych należy zaznaczyć, że zgodnie z przepisami ustawy PSWN, uczelnie funkcjonują jako samodzielne i niezależne organizacyjnie jednostki systemu szkolnictwa wyższego i nauki, którym ustawodawca zagwarantował autonomię we wszystkich obszarach swojej działalności. Uczelnie kształcą zgodnie z zasadą autonomii programowej, która daje im prawo do swobodnego kształtowania swojej oferty dydaktycznej. W związku z tym wszelkie inicjatywy dotyczące uruchomienia kształcenia w danym roku akademickim na określonym kierunku studiów, wygaszania kształcenia na studiach oraz ich ewentualnego zniesienia pozostają w gestii uczelni i są autonomiczną decyzją jej władz. Określanie ram prawnych i organizacja studiów na danym kierunku należą do organów uczelni. W związku z tym, jeżeli w wyniku przeprowadzonej analizy kosztów, rozpoznania możliwości uczelni oraz dokonanej oceny możliwości zapewnienia właściwej jakości kształcenia prowadzonego na danych studiach władze uczelni uznają, iż nie jest możliwa kontynuacja kształcenia, mogą podjąć decyzję o wstrzymaniu naboru w danym roku akademickim na dany kierunek studiów, wygaszaniu kształcenia i zaprzestaniu prowadzenia tych studiów, z uwzględnieniem obowiązujących uregulowań w tym zakresie. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie podejmuje działań, które miałyby ingerować w swobodę prowadzenia działalności dydaktycznej, o ile mieszczą się one w ramach przewidzianych przez prawo.

Podobnie, likwidacja filii jest autonomiczną decyzją władz uczelni. Przepisy ustawy PSWN nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki na likwidację filii. Zgodnie z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy PSWN, do zadań rektora należą sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni. Na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy PSWN, rektor nadaje regulamin organizacyjny, który określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury, organizację oraz zasady działania administracji uczelni. Statut określa zasady organizacji i funkcjonowania uczelni w tym typy jednostek organizacyjnych uczelni (art. 34 ust. 1 ustawy PSWN). Rektor jako osoba zarządzająca uczelnią, w ramach posiadanych kompetencji, biorąc pod uwagę sytuację wewnętrzną uczelni, uwarunkowania finansowe,

kadrowe, plany strategiczne, decyduje tym samym o zmianach w strukturze organizacyjnej uczelni, w tym w zakresie filii, stanowiącej jednostkę organizacyjną uczelni funkcjonującą w oparciu o ustawę PSWN.

Uczelnie są autonomiczne w podejmowanych działaniach na zasadach określonych w ustawie PSWN, a organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach (art. 9 ust. 2 i 5 ustawy PSWN). Ustawa PSWN określa kompetencje nadzorczo-kontrolne przysługujące ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki wobec podmiotów tego systemu. Nadzór ten ma charakter legalnościowy i polega na badaniu zgodności działania organów uczelni z przepisami prawa. Zakres, rodzaj i tryb sprawowanego przez ministra nadzoru nad uczelniami jest ściśle określony, a minister przy podejmowaniu działań nadzorczych jest związany tymi ramami prawnymi. Nadzór ten nie obejmuje merytorycznej ingerencji w wewnętrzne decyzje uczelni. To rektor zarządza uczelnią, odpowiada za zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni i na rektorze spoczywa obowiązek zapewnienia uczelni jak najlepszego funkcjonowania oraz oferowania dydaktyki na jak najwyższym poziomie. Rektor ponosi odpowiedzialność za swoje działania na zasadach określonych w ustawie PSWN oraz w przepisach odrębnych. W świetle powyższych uwarunkowań prawnych Minister nie prowadzi analiz dotyczących decyzji poszczególnych uczelni w zakresie likwidacji filii, czy też określonego kierunku studiów, w tym podejmowanych z uwagi na uwarunkowania finansowe. Materia ta – stosownie do przywołanych przepisów ustawy PSWN – pozostaje w wyłącznej kompetencji organów uczelni, działających w granicach przyznanej im autonomii.

Odnosząc się natomiast do pytania ósmego zawartego w przesłanej interpelacji, tak jak wspomniano już wyżej, podstawowym źródłem finansowania działalności publicznych uczelni zawodowych jest subwencja ze środków na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego. Subwencja ta ma charakter uniwersalny, gdyż służy finansowaniu całokształtu działalności uczelni, w szczególności kształcenia studentów na studiach o profilu praktycznym, utrzymania infrastruktury dydaktycznej oraz rozwoju potencjału kadrowego. W przypadku uczelni zawodowych istotne jest, że mechanizm subwencyjny – oparty na jednolitych zasadach dla wszystkich uczelni publicznych – zapewnia stabilność funkcjonowania oraz możliwość realizacji misji dydaktycznej ukierunkowanej na potrzeby lokalnego rynku pracy i rozwoju regionalnego. Jednocześnie, obok podstawowego finansowania o charakterze powszechnym, funkcjonują uzupełniające instrumenty projakościowe, w tym przedsięwzięcie „Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości”, które ma charakter selektywny.

Przedsięwzięcie „Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości” (DID), wprowadzone na mocy ustawy PSWN, ma na celu wsparcie publicznych uczelni zawodowych w doskonaleniu jakości kształcenia. Stanowi dla nich wyróżnienie i jednocześnie dodatkową zachętę do stałego podejmowania działań zmierzających do podnoszenia jakości kształcenia. W 2026 r. odbyła się VIII edycja przedsięwzięcia.

Warto podkreślić, że w 2025 r. zwiększeniu uległa łączna pula środków finansowych dla laureatów z 15 mln zł do 22,5 mln zł, co oznacza, że każda z 15 uczelni - laureatów VII i VIII edycji otrzymała 1,5 mln zł (wcześniej 1 mln zł).

Zakres wykorzystania przez uczelnie zawodowe środków finansowych przyznanych w ramach przedsięwzięcia Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości jest bardzo szeroki i obejmuje m.in.:

- zakup wysokospecjalistycznego sprzętu, w szczególności na potrzeby tzw. kierunków kosztochłonnych (medycznych, technicznych i ścisłych),

- zakup zaawansowanego oprogramowania dla kierunków technicznych i ścisłych, w tym kosztownych licencji,
- zatrudnianie specjalistów i praktyków,
- organizację wyjazdów studyjnych, praktyk, szkoleń, warsztatów oraz specjalistycznych kursów (w tym certyfikujących),
- udział w branżowych wydarzeniach,
- organizację dodatkowych zajęć wykraczających poza program kształcenia,
- finansowanie nagród i wyróżnień dla najlepszych studentów za wybitne osiągnięcia,
- doposażenie księgozbiorów bibliotecznych,
- modernizację oraz dostosowanie laboratoriów, pracowni dydaktycznych i czytelników do potrzeb studentów,
- wsparcie studentów i absolwentów w zakresie doradztwa zawodowego (m.in. poprzez biura karier) oraz rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Beneficjenci podkreślają, że realizacja wielu z powyższych działań nie byłaby możliwa bez środków przyznanych w ramach DID. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie dostrzega przesłanek podważających celowość przedsięwzięcia; przeciwnie – zwiększenie wysokości wsparcia z 1 mln zł do 1,5 mln zł dla każdego z 15 laureatów świadczy o jego konsekwentnym rozwoju. Środki przyznawane w ramach DID, choć mają charakter komplementarny wobec podstawowego modelu finansowania publicznych uczelni zawodowych (subwencji), stanowią jednocześnie istotny wkład w podnoszenie jakości kształcenia.

Podsumowując, w Ministerstwie obecnie nie są prowadzone prace zmierzające do zmiany modelu finansowania publicznych uczelni zawodowych, a istniejące rozwiązania wydają się adekwatne do misji tych uczelni w systemie szkolnictwa wyższego i nauki.

Wartym zaznaczenia jest że zadaniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest podejmowanie wszelkich możliwych działań zmierzających do zapewnienia stabilności całego systemu nauki i szkolnictwa wyższego. Nieustanne dążenie do zwiększenia środków na szkolnictwo wyższe oraz naukę jest jednym z priorytetów aktualnej polityki kierownictwa Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Karolina Zioto-Pużuk
Sekretarz Stanu
/ - podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.